

صبح ایران

فرهنگی و اجتماعی
روزنامه فرهنگی - اجتماعی صبح ایران



تقریظ رهبر معظم انقلاب بر کتاب آخرین فرصت، فردا در مراسمی در شیراز رونمایی می شود

دیپلماسی فرهنگی عامل پیوند ملت‌ها

تالار وحدت میزبان کنسرت ارکستر مجلسی
فیلارمونیک سنت پترزبورگ بود



۱۱ | <

جست‌وجوی هویت در غربت و جنگ

روایت عمیق کارگردان فیلم «بچه‌مردم» به خوبی چالش‌های
هویتی کودکان پرورشگاهی را به تصویر کشیده است



۱۰ | <

خلق درام از دل کوره‌های فولاد

اداره کل روابط عمومی صداوسیما جمعی از هنرمندان و
اصحاب رسانه را تا فولاد مبارکه همراهی کرد



۶ | <

پاسخ به مسائل روز در تفسیر «تسنیم»

در رابطه با تفسیر «تسنیم» اثری از علامه جوادی آملی با حمید احمدی، کارشناس مسائل فرهنگی گفت‌وگو کردیم

و آن را به عنوان یک مرجع در نظر می‌گیرند. ثانیاً، قرآن به عنوان مهم‌ترین مرجع برای همه مسلمانان، به‌ویژه اهل سنت، جایگاه ویژه‌ای دارد و به عنوان یک منبع وحیانی قابل قبول برای همه، بسیار مهم است. اگر تفسیر و آراء مربوط به آیات از دیدگاه‌های مختلف، به‌ویژه از منظر مدرسه اهل بیت و مکتب اهل بیت (ع) ارائه شود، از آن استقبال خواهد شد. مجبان اهل بیت (ع) در سراسر جهان فراوان هستند اما این کافی نیست. ما باید معارف اهل بیت (ع) را بشناسیم و این کار را در ذیل علوم و معارف وحیانی انجام دهیم. آقای جوادی آملی این کار را به شایستگی انجام داده‌اند، یعنی حفظ اصالت قرآنی با بررسی آراء در جهان اسلام بین علما و حتی غیرمسلمانان. به شرطی که بتوانیم این را با ادبیات و زبان آنها به درستی منتقل کنیم که شنیده‌ایم این کار با اساتید و دانش پژوهان خوب و قوی در حال انجام است.

همچنین لازم است این نکته را عرض کنم: علامه جوادی آملی بسیار از بحث‌ها راتاکون مطرح کرده‌اند و لازم است اندیشمندان ورود کنند. واژه‌ها در رساله‌های مستقل استفاده کنند، به‌ویژه در رشته‌های علوم انسانی که مرتبط‌تر هستند. در رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها اساتید می‌توانند دانشجویان را به این منبع خوب و غنی برای بخش شناخت مسائل مثل حوزه‌های انسان‌شناسی، معرفت‌شناسی و بحث‌های مهمی که سال‌های اخیر در جامعه دینی ماطرحد شده، راهنمایی کنند.

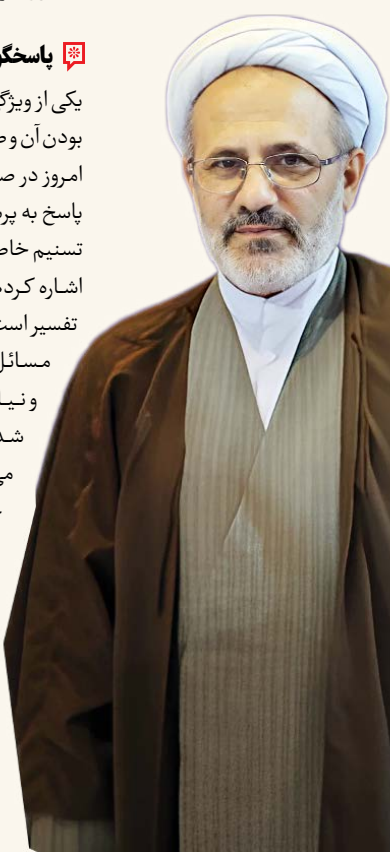
تفسیر را به یک دانشنامه کامل تبدیل کرده است که به واسطه نگاه خاص آیت‌الله جوادی آملی به مکاتب و معارف دیگر، راه جدیدی را در فهم دین و کارکردهای آن در جامعه ارائه می‌دهد. ایشان علاوه بر تبیین نظریات دینی، به نظریات و آراء دیگر نیز توجه داشته و سعی کرده است تا پاسخ‌هایی به آنها ارائه دهد و مقایسه‌ای بین آنها انجام دهد. ویژگی خاص آیت‌الله جوادی آملی این است که هرگز سعی نکرده است مانند تجددگراها علوم غربی را اصل قرار دهد و گزاره‌های دینی را با آنها تطبیق دهد بلکه درصدد تبیین آنها بوده است. ایشان نظریات را به خوبی طرح، نقل و بررسی کرده است. در بسیاری از موارد، مشخص است که این نظریات و آراء، ناظر به چه مباحثی است، مانند انسان‌شناسی، معرفت‌شناسی و هستی‌شناسی. این مباحث در این تفسیر به‌وفور یافت می‌شود.

اهمیت ترجمه عربی
تفسیر تسنیم
وی همچنین با اشاره به ترجمه این اثر به زبان عربی، دو نکته را یادآوری کرد و افزود: در جهان اسلام، دو موضوع مهم وجود دارد که باید به آنها توجه شود و ضرورت زبان عربی فاخر و حفظ محتوا بسیار مهم است. اولاً، زبان عربی به عنوان زبان رسمی جهان اسلام شناخته می‌شود و اکثر محققان و علمای اسلامی، حتی در کشورهای شرق آسیا و جاهای مختلف، با این زبان آشنا هستند

بحث کرده‌اند. اینها سبب شده که طبق صحبت مقام معظم رهبری این تفسیر به یک دانشنامه غنی و مفصل تبدیل شود که سال‌ها مرجع مراجعه اهل تحقیق خواهد بود. این تفسیر از معارف قرآن، هم از جهات اعتقادی، هم جامعیت، هم ورود به مسائل و هم ظرافت‌هایی که کمتر در تفسیرات به آن توجه شده، با آن نگاه خاص عرفانی که حضرت آیت‌الله جوادی آملی در این تفسیر داشته، برخوردار است. انصافاً وقتی انسان مطالعه می‌کند، چه در درس‌ها، چه در بخش‌هایی که بخش شده، چه در نقش توجه به روایات و توجه به معارف اسلامی و مدرسه اهل بیت (ع)، تبدیل به یک تفسیر ممتاز و نمونه شده است.

پاسخگوی مسائل روز
یکی از ویژگی‌های بارز تفسیر تسنیم به‌روز بودن آن و طرح مسائلی است که در جامعه امروز در صدر اخبار قرار دارد. احمدی در پاسخ به پرسشی درباره این وجه از تفسیر تسنیم خاطرنشان کرد: جامعیتی که به آن اشاره کردم، یکی از ویژگی‌های مهم این تفسیر است. در این جامعیت به سوالات، مسائل و شبهاتی که وجود داشته و نیازهای فکری جامعه، توجه شده است. از جمله این مسائل می‌توان به جایگاه زنان در اسلام، حقوق انسان‌ها و حقوق بشر، تفسیرپذیری دین، معرفت دینی و خود تعریف دین اشاره کرد. این مباحث با ارائه تعریف جامع از دین با در نظر گرفتن نگاه خاصی که در فرهنگ غربی وجود دارد، مورد بررسی قرار گرفته است. این جامعیت و رویکرد نوین

علمیه نوشته شود، کم داریم. جز تفسیر میزان که یک اثر عالمانه از رشمنند از علامه طباطبایی بوده و خلا این امر احساس می‌شد. ورود شخصیتی مانند آیت‌الله جوادی آملی، که در حوزه‌های عرفان، علوم عقلی و فقه به سطح مرجعیت رسیده‌اند، باعث می‌شود تفسیر تسنیم از اتقان بالایی برخوردار شود. اقدام شایسته‌ای که ایشان انجام داده، این است که این تفسیر به صورت درس ارائه‌شده و صرفاً در یک جای خاص ننشسته‌اند و بنویسند بلکه یک گروه محقق از اساتید و محققان روحانی شایسته و اهل فهم، آن را بررسی کرده و



تفسیر تسنیم
آیت‌الله عبدالله جوادی آملی، به عنوان یکی از برجسته‌ترین آثار تفسیری شیعه در قرن معاصر، با تأکیدات اخیر مقام معظم رهبری بر جایگاه بی‌بدیل آن به عنوان «دانشنامه قرآنی»، باردیگر در کانون توجهات علمی و فرهنگی جهان اسلام قرار گرفته است. این اثر عظیم که حاصل بیش از سه دهه تلاش جمعی پژوهشگران حوزوی و دانشگاهی زیر نظر مستقیم این مرجع عالی‌قدر است، نه تنها حلقه اتصال سنت تفسیرنویسی شیعه با نیازهای فکری جامعه امروز محسوب می‌شود بلکه با رویکردی نوین به مسائل روز بشری، الگویی پیشرو در تعامل دین با چالش‌های عصر حاضر ارائه داده است. به همین مناسبت با حمید احمدی، پژوهشگر مسائل فرهنگی و مسئول کمیته آموزشی ستاد اربعین در رابطه با دیدار مقام معظم رهبری با دست‌اندرکاران همایش بین‌المللی تفسیر تسنیم و نظرات و تأکیداتی که ایشان نسبت به این اثر ارزشمند داشتند، گفت‌وگو کردیم.

احمدی در ابتدای این گفت‌وگو به معرفی این تفسیر ارزشمند پرداخت و گفت: تفسیری که در دوره جدید در حوزه‌های



امیرحسین حیدری
گروه فرهنگ و هنر

خون شهید پایمال نمی‌شود

در ارتباط با پیروزی‌های محور مقاومت در مواجهه با استکبار و صهیونیسم، می‌خواهم به یک مقوله تاریخی اشاره کنم که ریشه این مسأله را روشن می‌کند. در سال ۶۶، کشتار حجاج ایرانی در عربستان به وقوع پیوست و نزدیک به ۴۰۰ نفر از عزیزان ما در این حادثه شهید شدند. سال ۷۰ اولین سالی بود که سفر به مکه آزاد شد و خداوند کمک کرد که من نیز به آنجا بروم. از دوستانم خواستم تا محل وقوع این جنایت را به من نشان دهند. وقتی به نزدیک آن پل معروفی که کشتار حجاج در آنجا صورت گرفت، رسیدیم، از آنها پرسیدم که ساختمان فلسطینی‌ها کجاست. آنها گفتند که همین سمت راست است و فلسطینی‌ها از بالای ساختمان، کشتار حجاج را مشاهده می‌کردند. حجاج در آن زمان شعارهایی مانند «مرگ بر آمریکا» و «مرگ بر اسرائیل» سر می‌دادند و این شعارها توسط فلسطینی‌ها از بالای ساختمان شنیده می‌شد. این افراد می‌دیدند که حجاج علیه دشمنان اصلی فلسطین شعار می‌دهند و متأسفانه، به دست مأموران سعودی به شهادت رسیدند. با توجه به این رخداد تلخ، من فکر می‌کردم که باید به‌زودی منتظر یک تحول در داخل فلسطین باشیم. تا آن زمان، بسیاری از فلسطینی‌ها منتظر بودند که ارتش آزادی‌بخش اعراب بیاید و آنها را از دست اسرائیلی‌ها و آمریکایی‌ها نجات دهد اما این اتفاق نیفتاد و این کشتار رخ داد. فلسطینی‌هایی که شاهد این واقعه غم‌انگیز و دردناک بودند وقتی به کشور خود بازگشتند به دیگران گفتند که نباید منتظر ارتش آزادی‌بخش اعراب باشند، زیرا آنها هیچ اراده‌ای برای آزادسازی سرزمین‌های فلسطینی ندارند. ما باید خودمان فکری بکنیم و هیچ‌کس بهتر از خود ما نمی‌تواند مشکلات مان را حل کند. در واقع، شش ماه بعد از این کشتار، اولین انتفاضه سنگ‌آغاز شد. این کشتار حجاج در سال ۶۶ و وقوع انتفاضه، نخستین انقلاب سنگی بود که در مقابل سلاح صهیونیست‌ها ایستادگی کرد و در پی آن انتفاضه‌های بعدی رخ داد. به قول و قوه الهی، فلسطینی‌ها توانستند مسلح به موشک شوند و به پیروزی‌های بزرگی دست یابند.

در دیدار اخیر مقام معظم رهبری با نمایندگان مقاومت فلسطین و ملاقات با حماس، ایشان بر این پیروزی‌ها تأکید کردند و محور مقاومت توانست این امتیازات را از اسرائیل و آمریکا بگیرد. باید توجه داشته باشیم که خون شهدا هیچ‌گاه پایمال نمی‌شود. اگر ما امروز پیروزی فلسطین را در مقابل استکبار و صهیونیسم می‌بینیم، باید بدانیم که این نتیجه خونی است که سال ۶۶ در مکه ریخته شد و اکنون ما از ثمرات آن بهره‌مند می‌شویم.

در دنیا، انقلاب‌های زیادی انجام شده اما هیچ انقلابی به جز انقلاب ایران به‌خاطر خدا خون نداد. اگر خون ۷۲ شهید کربلا نادیده گرفته نشد، خون شهدای انقلاب ما نیز نادیده نخواهد ماند. خداوند به خون ۴۰۰ شهید مکه برکت داد و ما شاهد پیروزی‌های بزرگ فلسطینی‌ها هستیم که ان‌شاءالله تا آزادسازی اسرائیل ادامه خواهد داشت.



امیرحسین حیدری
گروه فرهنگ و هنر